

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
СУМСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

3 жовтня 2018 року

№ 15

м. Суми

Справа №02-06/13-2016

Про закриття провадження у справі

Адміністративна колегія Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України за результатами розгляду подання від 20.09.2018 №60 про попередні висновки у справі № 02-06/13-2016 та матеріалів справи

ВСТАНОВИЛА:

За результатами розгляду (за дорученням Антимонопольного комітету України від 29.08.2016 №5-01/269 – Амел/п-УД) заяви депутата Сумської обласної ради Дубінко В.П. від 26.08.2016 стосовно неправомірності дій покупців необробленої деревини на торгах, проведених 23.08.2016 на СТБ «Сумиагропромбіржа», з метою встановлення дійсних обставин розпорядженням адміністративної колегії Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – *Тервідділення*) від 20.09.2016 №30 розпочато розгляд справи №02-06/13-2016 за ознаками порушення учасниками біржових торгів з продажу необробленої деревини, проведених 23.08.2016 на СТБ «Сумиагропромбіржа», законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 статті 50 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, у вигляді антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання.

В ході збору і аналізу доказів у справі встановлено наступне.

На дату проведення СТБ «Сумиагропромбіржа» (23.08.2016) біржових торгів з продажу необробленої деревини порядок реалізації необробленої деревини в Україні регламентувався Положенням про організацію та проведення аукціонів з продажу необробленої деревини, затвердженим наказом Державного комітету лісового господарства України від 19.02.2007 №42 «Щодо вдосконалення механізмів продажу необробленої деревини», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 26.02.2007 № 164/13431 (далі - Положення про організацію та проведення аукціонів), відповідно до якого реалізація необробленої деревини всіма продавцями (постійними лісокористувачами, які здійснюють заготівлю деревини на території України в порядку, установленому законодавством) здійснюється через аукціони з продажу необробленої деревини на біржі (пункт 1.2); аукціони з продажу необробленої деревини проводяться 1 раз у квартал на базі товарних бірж, розташованих в обласних центрах і створених відповідно до Закону України «Про товарну біржу» та Господарського кодексу України, а участь у торгах можуть брати суб'єкти господарювання, котрі займаються переробкою деревини (пункт

1.3) (втратив чинність на підставі рішення Окружного адміністративного суду м. Києва від 01.08.2018 у справі № 826/18026/17).

Організатором аукціону з продажу необробленої деревини з поставкою її постійними лісокористувачами Сумської області протягом IV кварталу 2016 року була Сумська товарна біржа «Сумиагропромбіржа». Зазначений аукціон відбувся 23.08.2016 за адресою: м. Суми, вул. Покровська, 9/1 (приміщення бібліотеки СумДУ).

Відповідно до частини першої статті 5 Закону України „Про захист економічної конкуренції” узгодженими діями є укладання суб'єктами господарювання угод у будь-якій формі, прийняття об'єднаннями рішень у будь-якій формі, а також будь-яка інша погоджена конкурентна поведінка (діяльність, бездіяльність) суб'єктів господарювання.

Отже, зміст узгоджених дій полягає в узгодженні суб'єктами господарювання своєї конкурентної поведінки, що може бути виражено як у вигляді вчинення певних дій, так і бездіяльності, тобто, утримання від певних дій. Слово „конкурентна” у словосполученні „конкурентна поведінка” вказує на те, що така поведінка повинна стосуватися економічної конкуренції, тобто, змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання можуть обирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

При цьому під „узгодженням” слід розуміти відмову суб'єктів господарювання від самостійності при прийнятті рішень у процесі зазначеного змагання. Формами такого узгодження можуть бути як прямо зазначені в Законі України „Про захист економічної конкуренції” укладання угод, прийняття рішень об'єднаннями суб'єктів господарювання, так і будь-яка інша погоджена конкурентна поведінка.

Узгоджені дії, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, згідно із частиною 1 статті 6 Закону України „Про захист економічної конкуренції” є антиконкурентними узгодженими діями.

Самостійність дій покупців при формуванні заявок на аукціоні з продажу необробленої деревини, проведеному СТБ „Сумиагропромбіржа”, мала б забезпечити формування найкращих пропозицій для продавців, оскільки відсутність інформації щодо інших суб'єктів господарювання (обсяги, заявлені до купівлі, № лотів тощо) призвела б до встановлення економічно обґрунтованої вартості на лісопродукцію, формування об'єктивного попиту на необроблену деревину, тобто, забезпечувала б наявність максимального рівня конкуренції між покупцями.

Попередній аналіз доданих до заяви матеріалів (відеофайлів за посиланням: <http://www.ex.ua/593621833688>) свідчить, що під час аукціонної сесії між покупцями відбулася зустріч, за результатами якої ймовірно було узгоджено розподіл лотів, які були виставлені постійними лісокористувачами на торги.

Разом з тим, *Тервідділенню* з урахуванням виключних повноважень органів Антимонопольного комітету України щодо кваліфікації дій як порушення, передбаченого пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», необхідно встановити наявність фактів, що у своїй сукупності можуть підтвердити або спростувати протиправну узгоджену поведінку учасників біржових торгів, та встановити коло осіб, які приймали участь в узгодженні своїх дій з метою усунення конкуренції.

Типовими прямими доказами, що можуть свідчити про погоджену поведінку учасників торгів, зокрема, є проведення спільних нарад та консультацій щодо формування заявок на біржу, документи в електронному вигляді, що готувались та надавались суб'єктами господарювання для участі у біржових торгах, але при цьому у властивостях електронних файлів мають одного й того ж автора; будь-яка інша інформація, якої достатньо для того, щоб сформувавши уяву про зміст пропозицій інших учасників.

При цьому слід зазначити, що детальний аналіз наданих заявником відеофайлів показав, що із них не можливо встановити (ідентифікувати) осіб, які вступали в контакт, ні візуально, а ні за голосом.

Разом з тим, відповідно до вимог Порядку подання заяв до Антимонопольного комітету України про звільнення від відповідальності за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 статті 50 [Закону України «Про захист економічної конкуренції»](#), затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 25.06.2012 №399 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.09.2012 за № 1553/21865 (далі - *Порядок звільнення від відповідальності*), особа вважається такою, що добровільно повідомила про свою участь в антиконкурентних узгоджених діях, якщо вона за власною ініціативою звернулася до Комітету до дати складання подання з попередніми висновками у справі із заявою про звільнення від відповідальності за вчинення антиконкурентних узгоджених дій та надала інформацію, що має суттєве значення для прийняття рішення у справі.

Так, відповідно до частини 2 пункту 1.3 *Порядку звільнення від відповідальності* інформацію, що має суттєве значення для прийняття рішення у справі, вважається інформація, обсяг та зміст якої дозволяють довести порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, зокрема, суттєве значення для прийняття рішення у справі має інформація про: склад учасників антиконкурентних узгоджених дій; наявність та зміст угод, нотаток, записок, листування, протоколів спільних зустрічей, які підтверджують погоджену конкурентну поведінку, з наданням відповідних підтверджених документів, доказів на паперових чи інших носіях інформації.

Інформацією, що може підтверджувати антиконкурентні узгоджені дії, можуть бути: паперові документи чи документи в електронному вигляді (у тому числі повідомлення електронної пошти), листи, нотатки, записи (у тому числі аудіо- чи відеозаписи), угоди тощо, що підтверджують наявність узгодженої поведінки (пункт 2.6 *Порядку звільнення від відповідальності*).

У зв'язку із зазначеним територіальним відділенням з метою отримання інформації, яка є необхідною для розслідування фактів змови (оригіналів та копій документації біржових торгів, електронних файлів документів, копій заявок учасників, документів в електронному вигляді, що готувались кожним із учасників торгів, відомостей про посадових осіб, причетних до підготовки та збору документів щодо торгів, відомостей щодо нарад та консультацій з приводу проведення біржових торгів тощо) було отримано від СТБ «Сумиагропросбіржа» (лист від 10.10.2016 №301) наступні документи:

1. Дані про учасників (продавців та покупців) біржових торгів з продажу необробленої деревини, проведених СТБ «Сумиагропромбіржа» 23.08.2016.
2. Дані про обсяги виставленої до продажу та реалізованої необробленої деревини за результатами торгів, проведених СТБ «Сумиагропромбіржа» 23.08.2016. Копії пропозицій, виставлених продавцями на торги (Бюлетень пропозицій), та звітів, складених за результатами торгів.
3. Копії повних пакетів документів, наданих всіма покупцями СТБ «Сумиагропромбіржа» для участі у торгах, проведених 23.08.2016.
4. Копію реєстру покупців (з зазначенням їх реєстраційних номерів), допущених до участі у торгах з продажу необробленої деревини, проведених СТБ «Сумиагропромбіржа» 23.08.2016.
5. Копію протоколу торгів, проведених СТБ «Сумиагропромбіржа» 23.08.2016.

При цьому СТБ «Сумиагропромбіржа» повідомила *Тервідділення* про те, що копію відеозапису ходу аукціону з продажу необробленої деревини, проведеного 23.08.2016, надати неможливо у зв'язку з його видаленням з цифрового носія.

Слід зазначити, що за результатами аналізу отриманої інформації *Тервідділенням* не виявлено належних доказів, які свідчили б про вчинення учасниками торгів узгоджених дій, які б могли призвести до спотворення результатів біржових торгів.

Окрім вказаного, територіальним відділенням з метою всебічного і повного дослідження питання та збору доказів у справі було направлено до Сумського Державного Університету (власника приміщення, де було проведено аукціон з продажу необробленої деревини) вимогу про надання копії відеозаписів з камер спостереження, розташованих у приміщенні бібліотеки, в якому проходили торги, та прилеглої території, за 1 годину до початку торгів з продажу необробленої деревини, проведених СТБ «Сумиагропромбїржа» 23 серпня 2016 року; під час безпосереднього проведення вказаних торгів та 1 годину після їх проведення.

Листом від 04.10.2016 СумДУ було повідомлено, що обладнання, яке відповідає за зберігання інформації з камер спостереження в приміщеннях бібліотеки, вийшло із ладу, у зв'язку з чим записи відеоспостереження не фіксуються.

За повідомленням Управління патрульної поліції м. Суми (лист від 16.11.2016 №4333), для забезпечення охорони публічного порядку та безпеки під час проведення аукціону з продажу необробленої деревини в приміщенні бібліотеки, розташованому за адресою: м. Суми, вул. Покровська, 9/1, попередження можливого ускладнення оперативної обстановки було залучено особовий склад роти №3 батальйону Управління патрульної поліції в м. Суми. Наряд прибув за вказаною адресою о 10-00, здійснював патрулювання головного входу до бібліотеки та прилеглої території. Під час обстеження території скупчення людей не спостерігалось, надзвичайних подій та вчинення правопорушень виявлено не було. При цьому працівники Управління патрульної поліції м.Суми не були присутні безпосередньо в залі під час проведення торгів і не можуть підтвердити факт торгів та ідентифікувати осіб, які були присутніми на аукціоні.

Також з метою отримання інформації, що може підтверджувати антиконкурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання під час аукціону з продажу необробленої деревини, проведеного СТБ «Сумиагропромбїржа» 23.08.2016, територіальним відділенням було направлено вимогу від 20.03.2017 №02-10/533 до одного із учасників торгів - ТОВ «Цунамі. У відповідь на вказану вимогу ТОВ «Цунамі» (лист від 29.03.2017 б/н) повідомило *Тервідділення*, що не володіє інформацією, яка б могла підтвердити наявність антиконкурентних узгоджених дій під час проведення зазначеного аукціону.

Окрім вказаного, з метою всебічного і повного дослідження питання та збору доказів у справі, територіальне відділення звернулося до Управління Служби безпеки України в Сумській області (листи від 26.09.2017 №01-25/1702 та від 05.07.2018 №68-02/522/01-25/967) та до Головного управління Національної поліції в Сумській області (листи від 26.09.2017 №01-25/1701 та від 05.07.2018 №68-02/522/01-25/968) стосовно отримання допомоги у ідентифікації фізичних осіб, що фігурують у доданих до заяви відеофайлах.

Від Управління Служби безпеки України в Сумській області на зазначені листи відповіді не отримано. При цьому Головне управління Національної поліції в Сумській області (лист від 18.07.2018 №4317/01/14-2018) повідомило територіальне відділення про те, що за результатами перегляду та вивчення отриманого відеозапису ідентифікувати осіб не можливо.

Відповідно до пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року №169-р) (із змінами), копію подання від 20.09.2018 № 60 про попередні висновки у справі № 02-06/13-2016 (далі – Подання) з пропозицією надати свої заперечення, міркування чи зауваження щодо висновків, зроблених у поданні, із супровідним листом від 21.09.2018 №02-06/1376 було надіслано заявнику.

Станом на 03.10.2018 заперечень чи зауважень до Подання заявником не надано.

Отже, в ході розгляду справи не встановлено суб'єктів господарювання, яких можливо було б залучити до участі у справі в якості відповідачів, а вжиті для їх встановлення заходи не дали позитивного результату.

Відповідно до статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті, якщо не встановлено відповідача або його місцезнаходження.

На підставі вищезазначеного, керуючись статтями 12, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 та 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 та 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482 (із змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 6 травня 1994р. за №90/299 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року №169-р) (із змінами), адміністративна колегія Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Розгляд справи №03-06/13-2016 закрити без прийняття рішення по суті.

Відповідно до статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення може бути оскаржене до господарського суду Сумської області у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії

Є.М.Касьян

Члени адміністративної колегії :

_____ /В.М. Коваленко/

_____ /С.В. Гусак/

_____ /О.П. Нагорний/

Секретар колегії

_____ /В.В. Василенко/